Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Maarud AS avd. Disenå, Sør-Odal kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, (forurensningsloven) § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18 tredje ledd. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 30.12.2022 og 01.09.2023, samt opplysninger fremkommet under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 6 til og med side 26. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 19.06.2024 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring[1].

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

[1] I dette dokumentet brukes ordet «virksomhet» om den produksjon eller aktivitet som drives og som tillatelsen gjelder. Ordet «bedrift» brukes om den juridiske enhet som er ansvarlig for å overholde plikter og begrensninger (vilkår) i virksomhetens tillatelse, den som må søke om eventuelle endringer, som leverer avfall osv. Ordbruken er søkt gjennomført så konsekvent som mulig i dokumentet.

Bedriftsdata

Bedrift	**Maarud AS**
Beliggenhet/gateadresse	Maarudvegen 130
Postadresse	2114 Disenå
Kommune og fylke	3415 Sør-Odal, Innlandet
Org. nummer (bedrift)	992 873 108
Lokalisering av anlegg	
NACE-kode og bransje	15.31 Bearbeiding og konservering av poteter
Kategori for virksomheten [2]	*

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2024.0524.T	3415.0006.01

Tillatelse gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
19.06.2024		
Tore Pedersen avdelingsdirektør		Maraike Glomb seniorrådgiver

[2] Jf. forskrift om begrensning av forurensning av 06.01.2004 nr. 931 (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Innhold

1 Tillatelsens rammer 6
1.1 Frister for etablering og oppfølging av tiltak 7
2 Generelle vilkår 7
2.1 Utslippsbegrensninger 7
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier 7
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig 7
2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt 8
2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold 8
2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare 8
2.7 Internkontroll 8
3 Utslipp til vann 10
3.1 Utslippsbegrensninger 10
3.1.1 Utslipp fra punktkilder 10
3.1.2 Vann fra kompostering av organisk avfall og slam 11
3.1.3 Utslippsreduserende tiltak 11
3.2 Utslippssted for prosessavløp og annet avløpsvann 11
3.3 Kjølevann 11
3.4 Sanitæravløpsvann 11
3.5 Slam og jord 11
3.6 Særskilte vilkår for kompostering 12
4 Utslipp til luft 13
4.1 Utslipp fra punktkilder 13
4.2 Utslippsreduserende tiltak 13
4.3 Luktbegrensning 13
5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter 13
6 Kjemikalier 14
7 Støy 15
8 Energi 15
8.1 Energiledelse 15
8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi 15
8.3 Spesifikt energiforbruk 15

E-postadresse: sfinpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Postboks 987 2604 Lillehammer
Besøksadresse: Gudbrandsdalsvegen 186, Lillehammer
Parkgata 36, Hamar
Telefon: 61 26 60 00
www.statsforvalteren.no /in
Org.nr. 974 761 645

9 Avfall ... 16
9.1 Generelle krav ... 16
9.2 Håndtering av avfall ... 16
9.3 Avfallsjord ... 17
10 Særskilte vilkår for deponering av avfallsjord – som ikke er forurenset ... 17
10.1 Tillatelsens ramme ... 17
10.2 Utforming av anlegget ... 18
10.3 Registrering og kontroll ved mottak av avfall ... 18
10.4 Journalføring ... 18
10.5 Oppfylling og drift ... 18
10.5.1 Oppfylling ... 18
10.5.2 Drift ... 19
10.6 Overvann ... 19
10.7 Sigevann ... 19
10.8 Støv ... 19
10.9 Støy ... 19
10.10 Nærmiljøtiltak ... 20
10.10.1 Forsøpling ... 20
10.10.2 Oppfølging av andre nærmiljøulemper ... 20
10.11 Avslutning ... 20
11 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten ... 21
11.1 Kartlegging av utslipp ... 21
11.2 Utslippskontroll ... 21
11.3 Kvalitetssikring av målingene ... 21
11.4 Program for utslippskontroll ... 22
11.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten ... 22
12 Miljøovervåking ... 23
12.1 Overvåking av resipienter ... 23
13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning ... 23
13.1 Miljørisikoanalyse ... 23
13.2 Forebyggende tiltak ... 24
13.3 Beredskap ... 24
13.2.1 Beredskapsanalyse ... 24

13.3.1 Beredskapsetablering 24
13.3.2 Beredskapsplan 24
13.3.3 Øving av beredskap 24
13.4 Varsling av akutt forurensning 25
14 Undersøkelser og utredninger 25
14.1 Oppdatering/utvidelse av program for utslippskontroll 25
14.2 Resipientundersøkelse 25
14.3 Utredning jorddeponiet 25
15 Eierskifte, omdanning m.v. 25
16 Nedleggelse 26
17 Tilsyn 26

1 Tillatelsens rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra potetbearbeidende virksomhet. Hovedvekten av produksjonen er potetchips av norske poteter, i tillegg produseres det også snacksprodukter av betydelig mengder som tortillachips, popcorn, ekstruderte produkter (f.eks. ostepop) og snacks av potetpellets (f.eks. potetskruer). Bedriften har eget potetlager for vinterlagring av poteter til produksjonen. Det benyttes også andre råvarer enn potet som råstoff, bl.a. mais av betydelig mengde. Tillatelsen er basert på potetråstoff som hovedkomponent og gjelder produksjon basert på inntil 45 000 tonn potetråstoff pr. år, samt mais til tortillachipsproduksjon på inntil 2 000 tonn pr. år.

Det aksepteres 10 % økning i samlet produksjonsvolum uten endringssøknad. Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

Tillatelsen gjelder også kompostering av organisk avfall tilknyttet bedriftens industrielle virksomhet i form av prosessvann/slam fra renseanlegget, bortsorterte potetknoller og jord og chipsrester på eget komposteringsområde. Det tillates at det blandes inn hoggeflis og bark som strukturmateriale for å optimalisere komposteringsprosessen. Det er ikke tillatt å kompostere noe annet utover dette uten at det er nærmere avklart med forurensningsmyndigheten.

Prosessavløpsvannet gjennomgår mekanisk forrensing før det ledes til eget renseanlegg for biologisk og kjemisk rensing. I tillegg kommer sanitært avløp fra fabrikkbygget og Maarud Gaard, samt avrenning fra komposteringsområde. Ferdig renset prosess- og avløpsvann går ut i resipienten Glomma.

Tillatelsen gjelder videre for:

- Mellomlagring av komposteringsfraksjoner før kompostering på egnet avsatt område.
- Deponering av jordavfall på et nærmere bestemt område.

Bedriften benytter LPG-gass og elektrisitet som energikilde. Virksomheten har fyrkjeler som er omfattet av forurensningsforskriften kapittel 27 om *Utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg*[3]. LPG-gass lagres på 30 m^3-tank. Forurensningsforskriften kapittel 18 (tankforskriften)[4] gjelder for tanker for petroleumsprodukter > 10 m^3 og for tanker for andre farlige kjemikalier og farlig avfall > 2 m^3, samt rørledninger og annet utstyr tilknyttet lagringstankene.

[3] Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 27 tilføyd ved forskrift 17. september 2009 nr. 1219, sist endret ved forskrift 23. juni 2021 nr. 2221.
[4] Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18.

1.1 Frister for etablering og oppfølging av tiltak

Tiltak	Frist	Vilkår
Utvidelse av måleprogram og utslippskontroll til å omfatte alle måleparametere som det i ny revidert tillatelse er stilt krav om	15.11.2024	11.4
Årlig rapportering via Altinn	01. mars hvert år	11.5
Jorddeponiet: Utredning av tilgjengelig restkapasitet, utarbeide plan for oppfylling og etterbruk Rutiner og prosedyrer for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking i virksomhetens internkontroll Oversendelse av prøvetakingsprogram for jordavfall til deponering Vurdering av ev. påvirkning på omgivelsene rundt, inkludert grunn og grunnvann	 15.11.2024 15.11.2024 15.11.2024 31.12.2024	 10.1, 14.3 10.5.2 10.3 14.3
Resipientovervåking: Oversende overvåkingsprogram ved neste års rapportering Herunder utredning utslippspunkt i resipient, vannføring ved utslippspunktet, hvor rask innblanding i vannmassen finner sted og hvor mange meter fra utslippspunktet	31.12.2024 01.03.2025 15.11.2024	12.1, 14.2
Komposteringsvirksomheten: Prøvetaking og vurdering av virksomhetens påvirkning på grunnvann (1-2 stk grunnvannsprøver)	 31.12.2024	 3.6

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 14.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere

sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 til 14 uttrykkelig er satt grenser for i denne tillatelsen.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som et minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles jf. pkt. 13.4.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette[5]. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i

[5] Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 13.1.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for prosessavløpet og annet avløpsvann:

Tabell 1: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger, jf. punkt 11.2. Grenseverdiene gjelder for ufiltrerte prøver av prosessavløpsvannet.

Utslipps-komponent	Utslipps-kilde	Utslippsgrenser			Høyeste verdi/ intervall	Gjelder fra
		Konsentra-sjonsgrense (mg/l)	Maksimalt utslipp per uke (kg/uke)	Årlig utslipp (tonn/år)		
		Midlingstid: 1 år	Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 år	Måles kontinuerlig	
Tot-P (fosfor)	Renseanlegg	0,5	6,5	0,2		d.d.
BOF_5	Renseanlegg	25	400	15		d.d.
KOF	Renseanlegg	125	2000	68		d.d.
Tot-N (nitrogen)	Renseanlegg	målekrav	målekrav	målekrav		d.d.
SS	Renseanlegg	50	500	15		d.d.
pH	Renseanlegg				6,0 -8,0	01.06.2025 *
temperatur	Renseanlegg				30 °C	d.d.
vannmengde/ avløpsmengde (m^3)	Renseanlegg				målekrav	d.d.

* Frem til pH-grense blir gjeldende 01.06.2025 gjelder målekrav for pH fra d.d.

Prosessavløpsvannet skal gjennomgå mekanisk forrensing, der jord og stivelse skilles fra avløpet, før det ledes til eget renseanlegg for videre behandling. Renseanlegget skal bestå av biologisk behandling og kjemisk felling, og sikre fullrensing før utledning til resipienten Glomma.

Biologisk og kjemisk rensetrinn må ikke utsettes for hydrauliske støtbelastninger, høye temperaturer (>30 °C) eller store temperatursvingninger i tilført avløpsvann.

Utslippet skal i størst mulig grad jevnes ut over døgnet eller deler av døgnet.

3.1.2 Vann fra kompostering av organisk avfall og slam

Organisk avfall i form av prosessvann/slam fra renseanlegget, bortsorterte potetknoller og jord og chipsrester kan komposteres på et avgrenset areal som er opparbeidet og egnet for formålet jf. særskilte vilkår under pkt. 3.6. Som hjelpestoffer benyttes hoggeflis og bark.

Avrenning fra komposteringen, herunder mellomlagring av de ulike innsatsfaktorene, skal ledes til eget renseanlegg og ikke forurense lokale vannforekomster eller grunnvann eller være til skade eller ulempe for miljøet for øvrig.

3.1.3 Utslippsreduserende tiltak

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra vaskehaller, verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.2 Utslippssted for prosessavløp og annet avløpsvann

Renset prosessavløpsvann og annet avløpsvann skal føres ut i resipienten Glomma. Utslippet skal foregå på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig.

3.3 Kjølevann

Kjølevannet skal føres ut i Glomma på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og skal ikke medføre temperaturendringer av betydning i resipienten.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

3.4 Sanitæravløpsvann

Sanitæravløpsvann skal renses sammen med bedriftens prosessavløpsvann og tillates sluppet ut sammen med dette.

3.5 Slam og jord

Slam fra slamavskiller, rensedammer, sedimentasjonsbasseng, infiltrasjonsbasseng og lignende skal fjernes ved behov slik at renseeffekten til enhver tid er optimal, jf. vilkår under pkt. 3.1.1.

Det forutsettes en tilfredsstillende omsetningshastighet (begrenset lagringstid) og at eventuell mellomlagring skjer uten risiko for avrenning av partikkel- og/eller næringsholdig vann til resipient. Det samme gjelder for jord som fjernes fra grønnsakene før vaskeprosessen starter. Slik mellomlagring kan skje inntil tre år forutsatt at dette dreier seg om slam/jord som gjenbrukes.

Denne tillatelsen åpner ikke for lagring av slam og/eller jord i mer enn tre år. Slam/jord som ikke gjenbrukes er næringsavfall. Næringsavfall skal bringes til et lovlig avfallsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsloven § 32.

Dersom det er risiko for spredning av planteskadegjørere/-sykdommer, er bedriften selv ansvarlig for å gjøre nødvendige tilleggsavklaringer med Mattilsynet som rette myndighet.

Se for øvrig generelle krav til avfall pkt. 9.

Volum/mengder av slam og jord som fjernes i prosessene og hvordan slik slam og jord disponeres skal rapporteres årlig til Statsforvalteren jf. pkt. 11.5.

3.6 Særskilte vilkår for kompostering

Komposteringen skal foregå på et avgrenset areal som er opparbeidet og egnet for formålet. Komposteringsområdet skal være opparbeidet med asfaltert eller tett dekke med oppsamling av sigevann som ledes til eget renseanlegg. Barrierer rundt hele komposteringsområdet skal hindre inntrenging av overvann utenfra.

Avfallet skal, ved behov, bearbeides / knuses ned før kompostering for å sikre effektiv nedbrytning. Det tillates at det blandes inn hoggeflis og bark eller annet egnet strukturmateriale for å optimalisere komposteringsprosessene.

Kompostering skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. Bedriften skal gjennomføre grunnundersøkelser (1-2 stk grunnvannsbrønner i tilknytning til virksomheten) og på grunnlag av dette foreta en vurdering av virksomhetens påvirkning på grunnvannet. Det skal iverksette tiltak ved behov. Dersom resultatene skulle vise en påvirkning på grunnvannet av betydning eller at risikoen for påvirkning er stor, vil Statsforvalteren vurdere å sette strengere krav til grunnvannsovervåking og ev. krav til virksomheten.

Komposteringsområdet skal være sikret med bom for å hindre uvedkommende tilgang.

Mellomlagring av fraksjoner til kompostering skal skje på egnet område, med bl.a. fast dekke og der oppsamling av sigevann er sikret.

Denne tillatelsen åpner ikke for lagring av fraksjoner til kompostering i mer enn tre år. Ev. avfallsfraksjoner som ikke gjenbrukes er næringsavfall. Næringsavfall skal bringes til et lovlig avfallsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven jf. forurensningsloven § 32.

Lagring av organisk avfall og ferdig kompostert masse utover tre år vil betraktes som deponering. Deponering av organisk avfall er ikke tillatt. Bedriften skal sørge for å ha en oppdatert plan for bruk eller omsetning av ferdig kompostert masse.

Bedriften skal føre journal over avfallsmengder og ferdige jordprodukter. Dette omfatter:

- mengder avfall som ligger til kompostering
- mengder ferdige jordprodukter på lager
- disponering/omsetning av ferdige jordprodukter

4 Utslipp til luft

4.1 Utslipp fra punktkilder

Bedriften har direkte utslipp til luft av CO_2, NOx, metan og nitrogendioksid som følge av forbrenning av LPG-gass. Totalt utslipp av disse stoffene estimeres årlig.

For forbrenningsanlegget for gass vises til forurensningsforskriften kapittel 27, som nevnt i punkt 1.

4.2 Utslippsreduserende tiltak

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe herunder lukt for miljøet, skal begrenses mest mulig. Om nødvendig må tiltak iverksettes.

4.3 Luktbegrensning

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig. Tiltak for å minimalisere luktutslipp skal gjennomføres ved behov.

Bedriften skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.

5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2[6], eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe[7].

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket[8] og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

[6] Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
[7] Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt
[8] Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensing av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

7 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	**Kveld (kl. 19-23)** $L_{pAekv4h}$	**Lørdag (kl. 07-23)** $L_{pAekv16h}$	**Søn-/helligdager (kl. 07-23)** $L_{pAekv16h}$	**Natt (kl. 23-07)** $L_{pAekv8h}$	**Natt (kl. 23-07)** L_{AFmax}
50 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	50 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant «Fast» på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område er likevel ikke omfattet av grensene.

8 Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.5. Spesifikt energiforbruk kan angis som energiforbruk pr. mengde råstoff brukt i produksjonen, uttrykt som kWh/tonn.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven[9], samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært søkes ombrukt i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

9.2 Håndtering av avfall

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

I tillegg gjelder følgende:

a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering jf. punkt 2.7 Internkontroll og 13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.
b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får tilgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke[10] med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften

[9] Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.
[10] Med tett dekke menes fast ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

9.3 Avfallsjord

Avfallsjord som oppstår ved mottak og vasking av potet skal disponeres i tråd med gjeldende regelverk som Mattilsynet er myndighet for. Det forutsettes at avfallsjorda ikke er forurenset. Dersom det skulle vise seg at disponeringen av avfallsjorda likevel medfører forurensning, kan Statsforvalteren ta opp saken til ny vurdering og eventuelt sette krav for denne disponeringen.

Slam fra renseanlegget skal hygieniseres og stabiliseres ihht. gjødselvareforskriftens[11] krav. Slammet inngår som en fraksjon i komposteringsvirksomheten som gjennomføres etter validert metode og skal sikre tilfredsstillende hygienisering.

10 Særskilte vilkår for deponering av avfallsjord – som ikke er forurenset

10.1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen omfatter deponering av jord fra mottak av poteter ved Maarud AS avd. Disenå. Jorddeponiet er lokalisert på gbnr. 71/1 i Skøyenberget, Sør-Odal kommune.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og til tilgjengelig deponivolum er fylt opp.

Potetavfall skal i så stor grad som mulig skilles ut fra sand- og jordfraksjonen. Jordmassenes innhold av TOC skal ikke overstige 5 %. Massene skal være avvannet og ha et tørrstoffinnhold på ca. 25 %.

Virksomheten må utrede tilgjengelig restkapasitet for deponiet og utarbeide en plan for oppfylling av deponiet innen 15. november 2024. En oppfyllingsplan må dokumentere planlagt oppbygging av deponiet, planlagt avslutningsår for deponiet og planlagt arealbruk etter at deponiet er avsluttet og overdekket.

Statsforvalteren forutsetter at virksomheten til enhver tid har sikret at arealbruk samsvarer med plan- og bygningslovens bestemmelser.

Det tillates kun deponering av jordavfall som ikke er forurenset. Med ikke-forurensete jordmasser menes masser der konsentrasjonen av helse- og miljøfaglige stoffer ikke overstiger fastsatte normverdier for forurenset grunn i forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1.

[11] Forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav (gjødselvareforskriften)

10.2 Utforming av anlegget

Anlegget skal være sikret mot adgang for uvedkommende, med skilting som tydelig viser hvem som er ansvarlig for anlegget.

Utformingen av deponiet og deponeringen skal gjennomføres på en slik måte at stabiliteten i massene og tilknyttede strukturer sikres, samt at faren for setninger reduseres.

10.3 Registrering og kontroll ved mottak av avfall

Bedriften er ansvarlig for at jordmassene som deponeres overholder krav satt i tillatelsen. Bedriften har ansvar å påse at jordmassene er egnet for deponering etter gjennomførte analyser som følger rutiner i internkontrollen. Det skal være etablert rutiner for deponeringen (gjennomføringsplan/driftsplan). Jordmassene som deponeres skal registreres, loggføres og veies før deponering.

Bedriften er ansvarlig for å gjennomføre jevnlig visuell kontroll av deponerte masser på anlegget/av deponiområdet.

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for prøvetaking av massene som skal deponeres for å påse at krav til innhold av jordmassene jf. punkt 10.1 overholdes. Dette skal inngå i bedriftens program for utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten jf. punkt 11.
Bedriften må innen 15. november 2024 utarbeide et internt prøvetakingsprogram som forelegges Statsforvalteren til orientering.

Personalet som drifter jorddeponiet skal ha nødvendig kompetanse om hva som kan deponeres på deponiet og de krav som er satt til deponering av jordavfall.

10.4 Journalføring

Virksomheten skal føre journal over jordmasser som deponeres. Journalen og dokumentasjonen skal være lett tilgjengelig ved inspeksjon. Den skal oppbevares i minst tre år.

10.5 Oppfylling og drift

10.5.1 Oppfylling

Utformingen av deponiet skal sørge for at stabiliteten i avfallsmassene og tilknyttede strukturer sikres, særlig for å forebygge utglidninger, samt at faren for setninger reduseres.

Deporterte jordmasser skal tildekkes på en forsvarlig måte for å unngå eventuell lukt eller smittespredning.

10.5.2 Drift

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet i driftsfasen. Prosedyrene m.v. skal inngå i virksomhetens internkontroll, jf. pkt. 2.7.

Alle ovennevnte prosedyrer og rutiner må være på plass innen 15. november 2024.

Eventuelle endringer som foretas ved oppfylling av deponiet i forhold til oppfyllingsplanen må varsles Statsforvalteren.

10.6 Overvann

Virksomheten skal ha kontroll med ev. innsig og inntrenging av grunn- og overflatevann og iverksette nødvendige tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet. Håndtering av overvann skal ta høyde for ekstremvær/klimaendringer.

10.7 Sigevann

Bedriften plikter å ha vurdert risiko for avrenning av sigevann fra deponiområdet og om nødvendig etablere nødvendig tiltak for å håndtere sigevann. Sigevann skal gå via sedimentasjonsbasseng, eller en tilsvarende løsning for filtrering av partikler (renseinnretning), før utslipp.

10.8 Støv

Virksomhetens skal drives slik at støv ikke fører til nevneverdig skade eller ulempe for naboer og miljø.

Vurdering av støvsituasjonen skal gjøres jevnlig i driftsperioden, og dokumenteres skriftlig. Det skal synliggjøres at værmessig tørre perioder er vurdert. Ut fra dette skal støvreduserende tiltak, og eventuelle målinger, iverksettes.

Støv på (offentlig) vei skal fjernes regelmessig, basert på deponiets miljørisikovurdering.

Virksomheten skal påse at støv fra deponiet til enhver tid er laves mulig. Eventuelle klager på støv skal loggføres sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte på plagen. Om nødvendig må støvreduserende tiltak iverksettes straks.

10.9 Støy

Virksomheten er pliktig til å redusere støyen så langt som praktisk mulig.

Eventuelle klager på støy fra virksomheten skal loggføres sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte støyplagen.

For øvrig gjelder støykravene i punkt 7.

10.10 Nærmiljøtiltak

10.10.1 Forsøpling

Nærmiljøet rundt anlegget skal ikke forsøples. Opprydding av skjemmende avfall på og nær anleggsområdet skal skje fortløpende.

10.10.2 Oppfølging av andre nærmiljøulemper

Virksomheten skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at andre nærmiljøulemper som følge av avfallsvirksomheten reduseres til et minimum. Dette forutsetter blant annet at virksomheten foretar en systematisk oppfølging av klager på nærmiljøulemper, som for eksempel forsøpling, støy, støv, m.v. Systematisk oppfølging av klager innebærer blant annet at virksomheten vurderer hensiktsmessigheten ved egne driftsrutiner og behov for eventuelle endringer, samt behov for akutte tiltak.

10.11 Avslutning

Når deponivolum er utnyttet, eller deponiet ikke lenger er i bruk, skal deponiet avsluttes. Avslutningsfasen kan pågå i inntil ett år.

Utformingen av toppdekket skal hindre erosjon og tilpasses etterbruken av arealene.

Dersom avslutningen av deponiet avviker fra driftsplanen, skal virksomheten senest tre måneder før deponeringen opphører, legge frem en plan for endelig avslutning.

Hvis anlegget blir nedlagt eller stanser for en lengre periode, skal den ansvarlige gjøre det som er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Det skal i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge den ansvarlige å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

Senest tre måneder etter avslutningsfasen er over skal det sendes en sluttrapport til Statsforvalteren. Rapporten skal redegjøre for arbeidet i avslutningsfasen, og vurdering av behov for videre målinger og/eller overvåking.

11 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

11.1 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.4).

11.2 Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til vann og luft ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 1 under punkt 3.1 i tillatelsen.
- TOC-innhold i jordavfall som skal leveres til eget deponi, for å sikre at krav til TOC for deponerte jordmasser overholdes.
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i tabell 1 i punkt 3.1 og målte/beregnete utslipp fra forbrenningsanlegget, skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 11.5.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

11.4 Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann og luft, samt støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til vann og luft
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

11.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljødirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3.1 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Rapportering for komposteringsvirksomheten omfatter, jf. tillatelsen pkt. 3.6:

- mengder avfall som ligger til kompostering
- mengder ferdige jordprodukter på lager
- disponering/omsetning av ferdige jordprodukter

Rapporteringen for jorddeponiet skal som minimum omfatte følgende:

- totalt deponert jordavfall og deponiets gjenværende kapasitet
- relevante overvåkingsdata, herav konsentrasjon av aktuelle komponenter, jf. tillatelsen pkt. 10.1 og anslag over utslipp av miljømessig betydning

12 Miljøovervåking

12.1 Overvåking av resipienter

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp til vann fra virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Herunder redegjøre for hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten.

Overvåkingsprogrammet skal være etablert innen 31.12.2024 og forelegges forurensningsmyndigheten til orientering ved neste års rapportering, med frist 1. mars.

Dersom resultatene fra undersøkelsene viser at påvirkningen/risikoen for påvirkning er stor, kan vi pålegge bedriften tiltaksrettet overvåking i tråd med bestemmelsene i vannforskriften.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk, finnes på http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no/.

13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

13.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

13.3 Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 13.1.

13.2.1 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

a. organisering av beredskapen
b. nødvendig beredskapsutstyr
c. nødvendig mannskap
d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

13.3.1 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

13.3.2 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.
Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

13.3.3 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal

dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

13.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift[12]. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

14 Undersøkelser og utredninger

14.1 Oppdatering/utvidelse av program for utslippskontroll

Bedriften skal utarbeide et oppdatert måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter innen 15. november 2024. Programmet skal sendes forurensningsmyndigheten til orientering.

14.2 Resipientundersøkelse

Bedriften skal gjennom prøvetaking og analyse kartlegge og overvåke utslippets påvirkning på vannmiljøet. Som ledd i dette skal bedriften gjøre rede for den nøyaktige lokaliseringen av utslippspunktet sitt, utredning av vannføringen ved utslippspunktet og hvor rask innblanding skjer og hvor mange meter fra utslippspunktet ute i vannmassen dette finner sted.

14.3 Utredning jorddeponiet

Vi setter et utredningskrav for deponiområdets restkapasitet, som grunnlag for den videre driften. Gjennom en oppfyllingsplan må bedriften dokumentere planlagt oppbygging, avslutningsår og arealbruk etter at deponiet er avsluttet og overdekking.

Bedriften skal for sin virksomhet knyttet til jorddeponiet foreta en vurdering av ev. påvirkning på omgivelsene rundt, inkludert grunn og grunnvann, og dersom nødvendig iverksette tiltak.

15 Eierskifte, omdanning m.v.

Hvis det driftsansvarlige selskap overdras til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

[12] Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

16 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift[13]. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Bedriften skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik via altinn.no, jf. punkt **Feil! Fant ikke referansekilden.**

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

17 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

[13] Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	**Vanlige forkortelser**
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2.2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser	
Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C_{10} - C_{13} (kloralkaner C_{10} - C_{13})	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C_{14} - C_{17} (kloralkaner C_{14} - C_{17})	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser
Muskxylen

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE

Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)	
Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser	
Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH

Ftalater	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A	BPA

Siloksaner	
Dodekamethylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre	
2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC

Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 19.06.2024
Vår ref: 2023/171
Deres dato:
Deres ref:

MAARUD AS
Maarudvegen 130
2114 DISENÅ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Maraike Susanne Glomb,

Vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Maarud AS avd. Disenå, Sør-Odal kommune

Statsforvalteren i Innlandet har ferdigbehandlet utslippssøknaden fra Maarud AS avd. Disenå (heretter kalt Maarud). Vi gir med dette tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven § 11, jf. § 16 og for endring i medhold av § 18 tredje ledd.

I ny tillatelse er alle tillatelsespliktige aktiviteter/virksomheter hos Maarud AS avd. Disenå samlet i en felles tillatelse etter forurensningsloven. Regulering av bedriftens nye komposteringsvirksomhet er tatt inn. Virksomheten får oppdaterte/utvidete utslippskrav til vann, krav til resipientovervåking og til utredning og overvåking av bl.a. påvirkning på grunn- og overflatevann. Tillatelsen er for øvrig oppdatert etter gjeldende lovverk og etter nyeste mal fra Miljødirektoratet. Vedtaket følger fra side 18 i dette brevet. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter samtidig vedtak om gebyr på kr 74 800,- for arbeidet med tillatelsen.

Ny tillatelse gjelder fra 19.06.2024.

Vi viser til søknad fra Maarud om fornyelse av eksisterende tillatelser, samt søknad om utslippstillatelse for etablert komposteringsanlegg etter forurensningsloven.

Bedriftens virksomhet har vært regulert gjennom separate tillatelser:

- Tillatelse til utslipp fra potetbearbeidende virksomhet, datert 16.12.2008.
- Tillatelse til mellomlagring av kloakk-/produksjonsslam og deponering av jordavfall, datert 24.07.1997.
- Tillatelse til lagring/deponering av jordavfall i Skøyenberget grustak på Disenå i Sør-Odal kommune, datert 31.01.2000.

I forbindelse med tilsyn gjennomført av oss, datert 17.03.2022, ble vi informert om at bedriften ikke lenger håndterer slammet som produseres på Maarud AS avd. Disenå i tråd med gjeldende tillatelse.

Et nytt rankekomposteringsanlegg for behandling av avløps- og produksjonsslam hadde nylig blitt satt i drift. Dette anlegget er frem til nå blitt drevet uten nødvendig tillatelse etter forurensningsloven.

Utover dette er bedriftens tillatelser gamle og lite i tråd med dagens virksomhet og gjeldende regelverk. Forurensningsmyndigheten kan ta initiativ til en full revisjon av en tillatelse når den er eldre enn 10 år, jf. forurensningsloven § 18 tredje ledd. Deretter kan tillatelser i alle tilfeller tilbakekalles eller endres når det har gått 10 år eller mer. Det er en uttalt målsetning at eldre utslippstillatelser i alle bransjer som Statsforvalteren er ansvarlig for skal revideres. En slik revidering kaller vi en totalrevidering og innebærer en helhetlig vurdering av virksomhetens forurensningspotensiale, vilkårene i tillatelsen og vurderingen av disse på nytt og der nye vilkår kan stilles.

Vi ser det videre som hensiktsmessig å samle alle tillatelsespliktige aktiviteter/virksomheter hos Maarud AS avd. Disenå i en felles tillatelse etter forurensningsloven.

Maarud ønsker i utgangspunktet å få opprettholdt betingelsene i tillatelsen for potetbearbeidende virksomhet og for mellomlagring av kloakk-/produksjonsslam og deponering av jordavfall. Men med den endring at tidligere reaktorkompostering byttes ut med rankekompostering. Det er sendt en egen søknad om utslippstillatelse for etablert rankekomposteringsområde, datert 30.12.2022.

For bedriftens virksomhet som gjelder potetbearbeidende virksomhet, samt mellomlagring av avfallsfraksjoner og deponering av jordavfall ble det i brev fra Statsforvalteren, datert 04.07.2023, bedt om mer utfyllende opplysninger til søknad om fornyelse som bedriften hadde sendt inn 30.12.2022. Oppdatert søknad om fornyelse av utslippstillatelse ble sendt inn av bedriften, datert 01.09.2023. Videre har det vært behov for en del tilleggsopplysninger og avklaringer i etterkant.

Maarud har i sin søknad ikke redegjort for jorddeponiet, der det har vært behov for tilleggsopplysninger og avklaringer i etterkant og underveis i saksprosessen. Videre har det vært behov for avklaringer bl.a. rundt disponeringen og håndteringen av «gamle» masser som stammer fra virksomheten. Forurensningsmyndigheten følger opp massehåndteringen som en egen sak, utenom tillatelsen til virksomhet etter forurensningsloven.

Bakgrunn

Maaruds fabrikk på Disenå produserer snacks basert på poteter og mais. Hovedvekten av produksjonen er potetchips av norske poteter, men det produseres også snacksprodukter av betydelig mengder som tortillachips, popcorn, ekstruderte produkter (f.eks. ostepop) og snacks av potetpellets (f.eks. potetskruer).

Årlig produserer Maarud ca. 12 500 tonn snacks. Maarud har frem til nå operert under en tillatelse med produksjonsramme på 12 000 tonn/år potetchips, 7 000 tonn/år snacks og 45 000 tonn/år potetråstoff.

Enkelte varer, som f.eks. peanøtter, goldfish og dipmix produseres av andre intersnack fabrikker for Maarud.

Bedriften produsere i 3-skift. Normal driftstid er fra søndag kl. 23 til fredag kl. 21. Ved behov er det også drift i helgene. Hvor mange helger dette utgjør varierer, men begrenses til et minimum.

Maarud har søkt om at dagens volumbegrensninger og utslippsmengder fra tillatelsen i 2008 i utgangspunktet opprettholdes, noe som vil muliggjøre stabil vekst fremover. Maarud har i 2022

gjennomført et strategisk utviklingsprosjekt av fabrikken på Disenå, der det er lagt opp til en årlig vekst i produksjonen på 2,5 % i en 10-årsplan. Bedriften er nå i en prosess der dere ser på bygging av nytt potetlager og utvidelse av dagens råvarelager og ferdigvarelager, for å kunne møte den veksten som er lagt til grunn i planen.

Renseanlegg og utslipp til vann

Bedriftens prosess- og avløpsvann gjennomgår mekanisk forrensing på fabrikken før det ledes til eget renseanlegg for biologisk og kjemisk rensing. I tillegg kommer sanitært avløp fra fabrikkbygget, Maarud Gaard og avløpsvann fra 2 mindre næringsmiddelbedrifter på eiendommen, samt avrenning fra komposteringsområdet. Ferdig renset prosess- og avløpsvann går ut i resipienten Glomma.

De to andre mindre næringsmiddelbedriftene er Biosa Norge AS som produserer kosttilskudd og plantekultur på melkesyrebakterier, og Husbonden AS som dyrker sopp innendørs. Dette avløpsvannet utgjør en ubetydelig mengde i forhold til Maaruds eget forbruk, under 3 % av det totale vannforbruket.

Renseanleggets kapasitet er ved en 5-dagers arbeidsuke på ca. 4000 m^3 ved normal drift (i snitt 800 m^3 i døgnet). Ved overtid eller høyt vannforbruk (utover kapasitet) må renseanlegget driftes også i helgen. Da vil ukeskapasiteten øke. Ifølge bedriften kan renseanleggets kapasitet økes i kortere perioder, uten at renseeffekten går utover overholdelse av utslippskravene. Virksomheten har et relativt kontinuerlig vannforbruk, med noe økt vannforbruk ved nedvask mot slutten av uka. Det forekommer ikke støtbelastning som gir utfordringer for renseanlegget.

Før prosessvannet ledes til renseanlegget gjennomgår det flere mekaniske rensetrinn (forrensing) på fabrikken. I disse trinnene fjernes skrell, stivelse, sand/jord og fett. Alle sluk er utstyrt med rister som fanger opp de største partiklene. Deretter tar et stivelsesanlegg ut hvit- og grå stivelse. Fett blir samlet opp i en fettfelle. I tillegg tar et sandfang ut sandpartikler fra potetvaskeanlegget.

Renseanlegget består av tre laguner for biologisk forbehandling og utjevning, etterfulgt av et kjemisk rensetrinn. I det kjemiske rensetrinnet fjernes biologisk slam fra vannet og løst- og bundet fosfor reduseres. Vannet pumpes fra innløpspumpekummen inn i to seriekoblede flokkuleringsbassenger. Fellingsmiddel (jernklorid) tilsettes, noe som fører til utfelling av slam. Renseanlegget er dimensjonert for en fellings-pH på 4,0. Når det er mulig, felles det ved en høyere pH (5,5). For å holde pH på et stabilt nivå benyttes svovelsyre, samt at det benyttes polymer (hjelpekoagulant) for å få slammet til å koagulere etter behov.

Etter forsiktig omrøring i flokkuleringsbassengene dannes fnokker, som deretter skilles fra vannet i sedimenteringsbassenget. Slammet (fnokkene) sedimenteres, mens det ferdigrensede vannet ledes til utløpskum og derfra pumpes ut til Glomma. Slammet avvannes ved hjelp av sentrifuger, til et tørrstoffinnhold på 20-25 %. Lagunene tømmes for slam og rester av fett/stivelse minimum en gang per år. Dette gjøres for å sikre at oksygenmålere og dyser på blåseanlegg ikke gror igjen, samt at det ikke blir anaerobe forhold i bunnen av lagunene.

Maarud søker om å få opprettholde dagens utslippskrav, samt måleprogram og program for utslippskontroll. Dette er ifølge bedriften et system som fungerer godt og gir raske og gode indikasjoner på renseprosessens tilstand. Parameterne KOF, SS og Tot- P overvåkes i dag både i innløp og utløp for å beregne renseeffekten. Vannprøvene tas ut ved utløpspumper, som mengdeproporsjonale prøver og samles så i kanner til ukeblandprøver. BOF tas som månedblandprøve og analyseres kun på utløpet. Videre måles pH og vannmengde inn og ut av renseanlegget. pH ligger på rundt 4 ved utslipp til resipient (snitt 4,2 i 2023) og måles i ukeblandprøver

en gang pr uke. Ettersom fellingen er optimal ved pH 4, vil Maarud være nødt til å investere i et anlegg for å nøytralisere avløpsvannet før utslipp dersom det blir stilt mer konkrete pH krav/krav til nøytralisering før utslipp. Vannforbruk logges på døgnbasis og varierer med hvilke aktiviteter som pågår. Det er stor forskjell i vannforbruk på de ulike linjene, og vannforbruket avhenger slik mye av produktmiksen. Potetchipslinjene er klart de store driverne. Ukestoppen er ofte fredager når det vaskes før helgen. I snitt bruker bedriften ca. 3500-4000 m^3 vann på en 5-dagers periode. Ved overtid/produksjon i helgene øker vannforbruket deretter. Nitrogen analyseres innimellom, sist i mars 2023.

Bedriften mener de relativ ofte har problemer med konsentrasjonsgrensen, men at de likevel ligger godt innenfor krav til mengde utslipp i kg (med noen få unntak). Bedriften ønsket derfor en gjennomgang av utslippskravene mtp. forholdet mellom konsentrasjon, renseeffekt, vannmengde og utslippsmengde.

Overvann fra fabrikkområdet, slik som regnvann fra tak, parkeringsplasser osv. ledes i overvannsledning ut til resipient.

Kjølevann til oljeavkjøling samles i pumpekum på grovrensen og ut til resipient. Det brukes ikke begroingshindrende midler. Temperaturen vil utjevnes og være tilnærmet lik omgivelsene. Kondensat fra frityrkokere går via fettfelle og videre til renseanlegg.

Bedriften jobber ellers kontinuerlig for en mest mulig optimal rensing av prosessavløpsvannet.

Komposteringsanlegg

Maarud har et eget komposteringsanlegg der ulike organiske avfallsfraksjoner knyttet til bedriftens industrielle virksomhet inngår i storrankekompostering. Som råvarer benyttes prosessvann/slam fra renseanlegget, bortsorterte potetknoller og jord og ev. chipsrester. Som strukturmateriale benyttes hoggeflis og bark. Gjennom aerob biologisk nedbrytning oppnår Maarud hygienisert kompost som sluttprodukt.

Komposteringsanlegget har en årskapasitet på ca. 16 800 m^3 oppranket mikset masse, der avfallsdelen utgjør ca. 6 720 m^3, resterende er struktur som siktes ut og gjenbrukes i nye ranker. Dette tilsvarer 56 netto ranker (= 1,12 ranker á 300 m^3/uke). Forventet modningstid er 33 uker, fra ranka blir lagt opp til ferdig kompost.

Bedriften har utviklet en sommer- og vinterresept med optimale blandingsforhold av de ulike avfallsfraksjonene, for slik å sikre at det oppnås høye nok temperaturer.

Selve komposteringsområdet er opparbeidet med pukk og fast asfaltert dekke, med fysisk inndeling i ren og uren sone. I uren sone, blå sone, blir de forskjellige avfallsfraksjonene lagret og blandet før kompostering. I rød sone bygges aktive kompostranker opp, temperatur overvåkes og rankene vendes. Her hygieniseres avfallet ved temperaturer over 60 grader. I tilknytning til rød sone er det laget separat vaskeplass for hjullaster slik at utstyr kan rengjøres under prosessen. I gul sone blir hygiensiert kompost videre hygienisert og ettermodnet. I ren sone, grønn sone, siktes komposten og lagres i kompostbatcher til analyser og vurdering av næringsinnhold, tungmetaller, sykdomsfremkallende mikroorganismer og ev. påvirkning av potetcystenematoder (PCN).

Komposteringsprosessen ved Maarud ble etablert gjennom et forskningsprosjekt i regi av NIBIO og er godkjent av Mattilsynet. Resultatene fra metodeutviklingen er publisert som NIBIO-rapporter. Det foreligger driftsrutiner for hele prosessen på komposteringsområdet.

Komposteringsområdet er fysisk avgrenset fra terrenget rundt med 75 cm høye betongblokker, samt at de ulike sonene innenfor komposteringsområdet er avgrenset fra hverandre ved bruk av steinmurer. Adkomstveiene mellom sonene er utstyrt med bommer med lås for å unngå kryssforurensning. Det asfalterte området har helning som sikrer at overflatevæske og avrenning ledes bort fra rankene og føres tilbake til renseanlegget. Blått, rødt og gult komposteringsområde er drenert mot sluk, som gjennom rørsystemer og pumpekummer er koblet til renseanleggets biologiske trinn (basseng 1 og 2).

Det vil kunne oppstå noe sigevann fra råstoff og kompostranker. Rankene vil ha en kjernetemperatur på 55-75 grader, slik at det meste av fuktigheten i rankene vil fordampe gjennom komposteringsprosessen. Avrenning fra anlegget vil være knyttet til regnperioden i sommerhalvåret, som sammenfaller med årstiden der den biologiske prosessen fungerer mest optimalt grunnet høy temperatur. Renseanleggets biologiske trinn i basseng 3 vil normalt ikke benyttes på den tiden av året og vil fungere som akkumulasjon for avrenningen fra komposteringsanlegget.

Komposteringsvirksomheten vil generere noe lukt, men bedriften antar langt mindre enn ved kompostering av matavfall. Komposteringsanlegget ligger skjermet til i skogen på Maarud Gaard med god avstand til annen bebyggelse.

Jorddeponiet – deponering av avfallsjord

Jorddeponiet ligger i et gammelt grustak lokalisert på Skøyenberget, gbnr. 71/1, i Sør-Odal kommune. Maarud leier dette området som er inngjerdet og låst. Jorddeponiet er utformet som et søkk i terrenget. Her deponeres kun jord som blir utsortert ved mottak av poteter ved potetlageret til virksomheten.

Jorden som deponeres er tørr, så det vil støve noe ved deponering. Det er ingen naboer i umiddelbar nærhet, slik at dette ikke vil være sjenerende. Traktorhengeren som benyttes til transporten er tildekt, som begrenser støving på vei til deponiet. Støy begrenses til støyen fra traktorkjøring.

Maarud har brukt det respektive området til lagring/deponering av avfallsjord i varierende grad fra rundt 2000. I forbindelse med etablering av området som jorddeponi har det vært en prosess rundt 2000-skiftet (1999), der bl.a. kommunen har godkjent lagerplassen for slike jordmasser. Det fremgår av tidligere dokumenter at kommunen vurderte det omsøkte arealet som ideelt til formålet som lagerplass for jord som faller av potetene under bearbeiding. Kommunen stilte seg svært positivt til at det hadde kommet i stand tiltak for å reservere plass til dette formålet slik at denne jorda, som kan inneholde mikroorganismer som igjen kan spre plantesykdommer, gis en tilstrekkelig karantenetid. Kommunen mente at arealet ligger godt skjermet og såpass langt fra bebyggelse at eventuell lukt fra råtnende potetrester ikke vil skape luktproblemer eller andre hygieniske ulemper. Kommunen så heller ikke at denne jorda ville bli noe problem for tilsig av stoffer til grunnen.

Bedriften har ingen oversikt over hvor mye som er kjørt til jorddeponiet så langt, men antar at maksgrensen på 4500 m^3 (tillatelse fra 1997) er overskredet, ifølge beregninger. I 2022 ble det deponert ca. 620 m^3 jord på Skøyenberget. Det blir sprøytet 1-2 ganger pr år for å holde tilgroing (og blomstring) nede på jordmassene, og slik redusere risikoen for spredning av smitte gjennom frø. Bedriften har ikke tatt prøver av jorda på deponiområdet. NIBIO tok noen prøver av potetjorda rundt 2021 som viste et gunstig karbon/nitrogen-forhold.

Bedriften har vurdert gjenbruk av denne potetjorden, og det er mulig å kompostere potetjorda sammen med slam/potetavfall. Utfordringen er at mengden jord må være liten i forhold til andre

komposteringsfraksjoner. Ved for mye jord blir det for lite næring i rankene og temperaturen vil slik ikke bli høy nok for å kunne tilfredsstille kravene til hygienisering. Bedriften har ikke kapasitet nok til å ta unna all påfallende potetjord.

Det foreligger en avtale mellom grunneier og bedriften for disponering av jorddeponi-området. Avtalen ble fornyet i 2023, men selve innholdet i avtalen er ikke oppdatert. Etter det Maarud kjenner til så har ingen andre enn bedriften selv deponert/lagret avfallsjord på dette området, selv om avtalen åpner for dette. BAMA Gruppen gikk ut av avtalen rundt 2006 og har aldri brukt området.

Maarud har ingen konkrete rutiner for bl.a. drift og oppfølging av deponiet å vise til. Det samme gjelder endelig utforming og etterbruk. Bedriften mener det er behov for å gjøre nye vurderingen av området i samarbeid med kommunen og grunneier. Det er i den sammenheng bl.a. behov for avklaring og vurdering av restkapasitet og utforming, samt arealbruksformål i plan. Etter nye opplysninger kom frem med tillatelse fra 2000, ble det av bedriften anslått at det er plass til totalt 12 000 m^3 jord på deponiet. Det er ikke gjort en ny vurdering av tilgjengelig restvolum, men bedriften kan bekrefte at det fortsatt er god plass per i dag.

Mengde potetjord varierer med værforhold (for eksempel drar potetene med seg mer jord fra jordene når det er bløtt). Jord/grus/sand fra vaskeprosessen som ikke skilles ut i sandfang havner sammen med slam fra renseanlegget.

Mellomlagring av avfallsfraksjoner

Mellomlagring gjelder avfallsfraksjoner som inngår som komponent i komposteringsprosessen. Hovedsakelig slam, sedimentert stivelse fra laguner (som ikke er tatt ut i stivelsesgjenvinningsanlegg) og utsortert jord med poteter. Ved uttak av råtnende poteter fra potetlager blir også disse mellomlagret her. Lengden på mellomlagringen varierer etter kapasitet på rankebyggingen.

Betingelsene for kompostering er gunstige på sommeren, men kan by på utfordringer vinterstid. Dette kan føre til ulik disponering og bruk av avfallsfraksjonene, både i mengde og sammensetning. Videre spiller variasjon i produksjonen mtp. mengden og type produserte snackprodukter inn. Ut fra dette foreligger det både behov for mellomlagring av avfallsfraksjoner frem til de inngår i kompostranker, samt mellomlagring til tider der komposteringsprosessen går langsommere/stopper opp. Slamlåven brukes som mellomlager for slam vinterstid. Slamlåven har betongdekke og overdekning med tak og er bygd med skråning for å lede avrenning kontrollert mot renseanlegget. Taktoverdekning minimerer avrenning derfra.

Ved normale driftsforhold tar selve komposteringsprosessen ca. ett år. Ved utfordringer, spesielt vinterstid når temperaturen i rankene ikke er tilfredsstillende, kan det gå lenger tid. Mellomlagring av avfallsfraksjoner til kompostering og selve komposteringsprosessen til ferdig produkt vil normalt aldri ta over 3 år.

Annet

Bedriften benytter LPG-gass og elektrisitet som energikilde. Bedriften mener de per i dag er avhengig av gass for å kunne produsere snacks. LPG benyttes i all hovedsak for varmekrevende prosesser som frityrkokere, ovner og dampkjel. Til øvrig prosessutstyr, belysning og ventilasjon benyttes elektrisk energi. Energiforbruket følger av produksjonsmengde, produktmiks og sesongvariasjoner. Maarud driver en aktiv energiledelse og er sertifisert iht. ISO 50001. Bedriften genererer i tillegg små menger energi med solcellepaneler. Overskuddsvarme utnyttes til oppvarming av lokaler og vaskevann.

Utslippsmengder som følge av forbrenning av LPG beregnes teoretisk basert på forbruk og rapporteres årlig til Statsforvalteren. Utslippene ledes ut via piper over tak som tidligere. LPG-gass lagres på tank som rommer 30 m^3.

Følgende er en oversikt over fyranlegg i virksomheten:

- Fyrkjel: 3 MW (brukes til å supplere energi til vannbårent varmeanlegg når energigjenvinning fra chipslinjen ikke er tilstrekkelig)
- Dampkjele: 2,25 MW (leverer damp til blansjør og maiskoking)
- Frityr chipslinje 1: 7 MW
- Frityr chipslinje 2: 5 MW
- Frityr x 2 kettlechips linje: tot. 3,3 MW
- Toasterovn tortillalinje: 0,7 MW
- Frityr tortillalinje: 0,76 MW
- Frityr pelletslinje: 0,35 MW
- Popper popcornlinje: 0,13 MW
    - Totalt: 22,5 MW

Det brukes ikke fyringsolje lenger, kun gass.

Maarud vurderer at alle forbrenningsanleggene anses som separate anlegg siden de har ulik effekt, ulik driftstid og ulikt etableringstidspunkt. Bedriften har tatt en vurdering i hvilken grad de ulike anleggene omfattes av kap. 27 i forurensningsforskriften. Deres vurdering er at fem av fyranleggene kommer innenfor forskriften (> 1 MW), derav ett anlegg over 5 MW. Fyrkjelen på 3 MW benyttes til oppvarming og forbedring av arbeidsmiljø, og vurderes å komme innenfor § 27-2 tredje ledd bokstav f. Kjelen på 7 MW i chipsprosessen inneholder en forbrenningsprosess for å rense avgassene fra industriprosesser, som er det mest rentbrennende forbrenningsanlegget. Dette er kun for denne prosessen og ikke som separat forbrenningsanlegg, og vurderes å komme innenfor § 27-2 tredje ledd bokstav g.

Bedriftens produksjon genererer avfall av ulike fraksjoner. En stor del av avfallet blir utnyttet som biprodukt, til blant annet annen næring, dyrefôr, biodiesel og kompost. Annet avfall blir sortert og det som er egnet blir gjenvunnet. Resterende går til forbrenning med energiutnyttelse.

Høring og forhåndsvarsel

Statsforvalteren har lagt ut søknaden med relevante presiseringer på høring til Sør-Odal kommune den 2. februar 2024, samt forhåndsvarslet aktuelle berørte parter. Søknaden ble samtidig lagt ut på Statsforvalteren i Innlandet sine nettsider og kunngjort i Glåmdalen og Raumnes som lokal avis. Frist for å komme med uttalelse var 1. mars 2024. Det har kommet inn én høringsuttalelse. Innkommet uttalelse ble oversendt virksomheten for kommentarer.

Nedenfor følger en oppsummering av uttalelsen og bedriftens kommentarer til denne.

Uttalelse Gjerøysen gård v/Torstein Gjerøysen og Inger Kristin Jære Gjerøysen, mottatt 13.02.2024

Høringspartene hevder at jorddeponiet i Skøyenberget påfører forurensninger i grunnvannet og forurenser deres brønn. Vannårene skal ha blitt tilslammet og fått nye løp som påvirker vanntilførselen til brønnen deres. De mener at det klare kildevannet ikke er drikkbart lenger (emmen smak) og ikke er egnet som vaskevann. Partene hevder brønnen deres er blitt totalt ødelagt og at de av den grunn har vært nødt til å etablere ny brønn.

De mener videre at smittefaren av jord fra et så stort nedslagsfelt av potetprodusenter tett innpå deres jorder bidrar til ekstra smitterisiko. Partene hevder at deponiet har manglende vedlikehold og at det er store forekomster av springfrø og annet ugras på området. Renheten av tilkjørte masser/jord er heller ikke dokumentert. De mener transporten i hovedsak foregår med innleide lastebiler, uten at disse er godkjent. Transporten skal foregå med delvis åpne biler. De hevder at dette har foregått over mange år, og at de har tatt opp dette både med grunneier og bedriften selv.

Videre mener høringspartene at bedriften ikke har veirett over gbnr. 72/2 mfl., og at all ferdsel av næringsmessig art til deponiområdet må godkjennes av dem som grunneier.

Høringspartene fremmer ønsket om at bedriften finner et annet mer egnet sted for lagring av jord fra alle fabrikkens potetprodusenter. Deponiet har ikke veirett og vil derfor ikke kunne benyttes fremover. De ser det videre som naturlig at man erstatter de skader man har påført tredjepart i denne saken.

Bedriftens kommentar til uttalelsen, datert 15.03.2024
Maarud mener at høringspartenes påstand om at deponeringen av potetjord på Skøyenberget er årsaken til at vannkvaliteten i nevnte brønn ikke lenger er tilfredsstillende, ikke kan dokumenteres. Ifølge grunneier av jorddeponiet, Sigvard Pran, ble nevnte brønn avviklet for 10-12 år siden. Det ble ikke fremmet krav til Maarud eller grunneier på det tidspunktet, heller ikke fremlagt dokumentasjon på påstandene. Grunneier stiller seg undrende til at deponeringen skal være årsaken.

Maarud er innforstått med risikoen for smittespredning fra potetjord, men viser til at jorddeponiet i sin tid ble vurdert av kommunen og Mattilsynet til å være en god løsning.

Bedriften er fullt klar over at det siden året 2000 har vært noen mangler ved oppfølgingen av deponiet. Noe de har vært åpne om i søknadsprosessen. Tilvekst av springfrø og ugress har blitt håndtert i varierende grad, men dette har bedret seg senere år. Bedriften viser til at deponiet ble sprøytet senest september 2023. Så vidt bedriften kjent har Gjersøyen aldri etterspurt dokumentasjon på «renhet» av tilkjørte masser. At transporten i hovedsak foregår med innleide lastebiler som er delvis åpne medfører ifølge bedriften ikke riktighet. Transporten foregår i all hovedsak med traktor og tildekket henger.

Bedriften kommenterer videre at jorddeponiet ikke ligger på Gjersøyens grunn. Uenigheten med Gjersøyen beror på en bruksrett for en veistubb som ligger på Gjersøyens eiendom. Dette er ifølge bedriften en del av årsaken til at deponiet ikke ble brukt i 2023, da bedriften ønsker avklaring rundt dette før videre bruk. Bedriften har en veibruksavtale på Slettbakkveien fra 2000, signert veistyret. Ifølge bedriften var Gjersøyen ikke grunneier på dette tidspunktet, noe som han ifølge grunnboken ble i 2011. Fra og med sommeren 2024 skal grunneier Pran restaurere en gammel vei opp til deponiet slik at det ikke er behov for å benytte Gjersøyens private vei lenger.

Oppsummert mener bedriften at det ikke foreligger faktisk belegg for at deponiet er årsak til den dårlige vannkvaliteten i brønnen slik Gjersøyen hevder. Bedriften mener derfor at Gjersøyens merknader på dette punktet må ses bort fra ved behandlingen av deres utslippstillatelse.

Uttalelse Mattilsynet om jorddeponiet
Bedriften har i forbindelse med tillatelsesprosessen vært i kontakt med Mattilsynet for en foreløpig vurdering av jorddeponiet. Bedriftens plan er å inspisere og ta prøver av området i vår for å vurdere egnetheten til deponiet i forbindelse med dagens lovverk, smittefare og beste praksis. Mattilsynet har gitt tilbakemelding på at så lenge vilkårene for deponiet overholdes, anser de det ikke som

problematisk i forhold til ev. fare for spredning av skadegjørere. Det er viktig at jorda ikke flyttes fra området. Potetcystenematode kan overleve i jorda i over 30 år uten potetproduksjon. Mattilsynet viser til punkt i (gammel) tillatelse som krever tildekning av jorda med bark, sand og ferdigbehandlet kompost for å unngå ev. luktproblemer.

Mattilsynet bemerker videre at dersom Maarud skal flytte deponiet til et annet sted, må de kontaktes for vurdering og befaring. Mattilsynet understreker at dersom deponiet på Skøyenberget skal avsluttes, kan området fortsatt ikke brukes til jordbruksformål. Det kan være aktuelt å plante til med skog på arealet, men uansett må det dekkes til som beskrevet i (gammel) tillatelse.

Mattilsynet refererer ellers til gjeldende regelverk for spredning av skadegjørere i forskrift om plantehelse. Jord og potetavfall fra mottaksvirksomhet betegnes som risikoavfall, og kan inneholde regulerte skadegjørere som er forbudt å spre. Videre refereres det til relevant rapport, denne gjengis ikke her.

Statsforvalteren har vurdert uttalelsene og kommentarene ved behandlingen av søknaden. Fullstendige høringsuttalelser samt kommentarer fremgår av saksbehandlingsdokumentene.

Rettslig utgangspunkt

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen. Forurensningsmyndigheten skal også vurdere om kravene i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Statsforvalterens behandling og vurdering

Produksjonsramme

Maarud søker om å få opprettholdt dagens produksjonsramme for sin potetbearbeidende industrivirksomhet. Per i dag produserer bedriften godt under dagens rammekrav. Begrunnelse for opprettholdelse, er virksomhetens målsetninger for vekst (10-års plan for vekst).

Statsforvalteren imøtekommer bedriften på dette punktet. Bedriftens årlige produksjonsramme for potetvirksomheten forblir uendret. Vi har i tillatelsen ikke lenger spesifisert for type produksjon (chips, snacks), produksjonsrammen er satt for hovedråstoffene for virksomheten. Hvilke typer produkter som bedriften produserer vil variere noe fra år til år. Potet er hovedråvare og har desidert størst betydning for utslipp. Det benyttes også mais i betydelig mengde. Mais til tortillachipsproduksjon kokes, bløtlegges og vaskes. Dette har betydning for utslippet, selv om prosessvannet sentrifugeres og stivelse fra mais dekanteres. Produksjonsrammen gjelder for inntil 45 000 tonn potetråstoff per år og 2 000 tonn mais til tortillachipsproduksjon per år.

Tillatelsen gjelder også kompostering av organisk avfall tilknyttet bedriftens industrielle virksomhet i form av prosessvann/slam fra renseanlegget, bortsorterte potetknoller og jord og chipsrester på eget komposteringsområde. Det tillates at det blandes inn hoggeflis og bark som strukturmateriale for å optimalisere komposteringsprosessen. Det er ikke tillatt å kompostere noe annet utover dette uten at det er nærmere avklart med forurensningsmyndigheten.

Bedriften gis tillatelse til mellomlagring av komposteringsfraksjoner før kompostering på egnet avsatt område og deponering av jordavfall på et nærmere bestemt areal på eget område. Det er for mellomlagring av komposteringsfraksjoner og deponering av jordavfall ikke satt en mengderamme, da disse virksomhetene og fraksjonene vil begrenses av rammen for råstoff til potetgull og snacks produksjonen. Deponering av jordavfall er imidlertid begrenset ut fra deponiområdets kapasitet.

Bedriftens komposteringsvirksomhet omfattes ikke av IED med BAT-konklusjon for avfallsbehandling, jf. forurensningsforskriften § 36 vedlegg I punkt 5.3b.i. Kapasiteten for kompostering av biologisk avfall ligger under 75 tonn per dag for virksomheten.

Utslipp til vann

Produksjon av potetchips er spesielt vannkrevende, noe som medfører mye avløpsvann med jord, sand, stivelse, fett osv. Maarud har derfor eget renseanlegg for rensing av avløpsvannet før det ledes ut i Glomma. I tillegg går avløpsvannet fra Maarud Gaard og 2 mindre næringsmiddelbedrifter også til renseanlegget.

Vi har vurdert virksomhetens nåværende konsentrasjonsnivåer for de ulike parameterne og sett disse i sammenheng med vannmengder når det gjelder mengdeutslipp i kg/uke og tonn/år.

Virksomhet holder seg godt under utslippskravene for BOF, har en økende trend for fosfor, og en noe økende trend for KOF. Dersom det rapporteres avvik så er dette knyttet til konsentrasjonsgrensene, som oftest overskridelse for høyeste tallverdi. Det kan imidlertid diskuteres hvorvidt det er å anse som et avvik når høyeste tallverdi ligger over konsentrasjonsgrensen som oppgis som middelverdi.

Konsentrasjonskravene fra den gamle tillatelsen for utslippsparameterne KOF, BOF_5 og Tot-P er tilsvarende kravene som gjelder for kommunalt avløp for aktuell resipienttype. Mengdegrenser er satt med bakgrunn i renseeffektkrav for avløp. Fastleggingen av kravene ble den gang begrunnet med at det i prinsippet ikke er en forskjell på hvorvidt bedriftens avløp renses i eget anlegg eller gjennom et kommunalt anlegg. Virksomheten har direkte utslipp til resipient. Parameterne BOF og KOF har betydning for oksygenforbruket. Dette kan det være en del av innen næringsmiddelindustrien. Det er BOF og KOF som er omfattet av sekundærrensekravet for avløp.

Vi anser at denne tilnærmingen kan videreføres for gjeldende parametere, og at det ikke foretas noen endring av konsentrasjonsgrenser og utslippsgrenser for Tot-P, BOF_5 og KOF. Bedriften oppnår i dag en renseeffekt på i gjennomsnitt over 96 % for KOF, og over 95 % for Tot-P og suspendert stoff (SS) før utslipp til resipient. Statsforvalteren imøtekommer dermed bedriftens ønske om videreføringen av allerede satte utslippskrav. Vi setter utover dette utslippskrav til flere komponenter, i tråd med hva som er vanlig regulering for slik type næringsmiddelindustri. Vi tar høyde for virksomhetens planer for økning i produksjonen, jf. 10-års planen for vekst.

Vi har vurdert virksomhetens utslipp og oppnådd renseeffekt opp mot hva som er BAT for bransjen. Chipsproduksjon inngår i BAT-konklusjonen for næringsmiddelindustri under frukt- og grønnsaksektoren. Virksomheten er ikke omfattet av BAT-konklusjonen i dag pga. lavere produksjonskapasitet, men BAT-konklusjonen benyttes som et underlag for hva som kan være rimelig å sette av utslippskrav. Vi har gjort en vurdering av hva virksomhetens prosess- og avløpsvann må vurderes opp mot, i og med at virksomheten er en næringsmiddelbedrift med direkte utslipp til resipient og driver med en relativt omfattende komposteringsvirksomhet, dvs. en vurdering av mengdebidraget for de ulike avløpsfraksjonene. Som allerede redegjort for over, så kan utslippsvannet sammenlignes med avløpsvann, noe som ligger til grunn for utslippskravene. Utslippet for øvrig utgjør for det meste prosessvann fra potetindustrivirksomheten, hovedsakelig vann fra vask

av potet og vask for øvrig. Sanitært avløpsvann utgjør kun en marginal andel. Tilsvarende gjelder avrenning fra komposteringsvirksomheten. Avrenning fra komposteringsområdet kan variere utfra hvor bløte forholdene er ved innhøsting.

KOF – Virksomheten ligger i dag i gjennomsnitt på 107 mg/l og har konsentrasjonsgrense på 125 mg/l. Øvre grense BAT-AEL er 120 mg/l.
Tot-P – Virksomheten ligger i dag i gjennomsnitt på 0,12 mg/l og har konsentrasjonsgrense på 0,5 mg/l. Øvre grense BAT-AEL er 5 mg/l.
Tot-N – Virksomheten måler kun sporadisk på nitrogen i dag. Målinger gjennomført i 2023 viser nitrogen i utløp på under 5 mg/l. BAT-AEL er 2-20 mg/l. Vi setter kun et målekrav for virksomheten i denne omgang.
Suspendert stoff (SS) - Virksomheten har målt på SS tilsvarende som for øvrige parametere det er stilt utslippskrav til. Maarud ligger i gjennomsnitt på ca. 37 mg/l. Øvre grense BAT-AEL er 50 mg/l. Ut fra foreliggende måleresultater og BAT-AEL, setter vi konsentrasjonsgrensen for SS tilsvarende øvre grense i BAT-AEL. Mengdegrense kg/uke og tonn/år settes i samsvar med interne grenser bedriften allerede følger i dag, med utgangspunkt i foreliggende datagrunnlag.

Konsentrasjonskrav som fremgår av BAT-AEL i BAT-konklusjonen for avfallsbehandling ligger omtrent i samme størrelsesorden som BAT-AEL for næringsmiddelindustri, ev. noe lavere.

Vi har tatt en vurdering av forholdsmessigheten av satte midlingstider i gammel tillatelse og i hvilken grad disse gir et best mulig bilde av virksomhetens utslipp. De fleste parameterne som bedriften har utslippskrav for, måles som ukeblandprøver, bortsett for BOF som analyseres som månedblandprøver. Generelt har bedriften gitt tilbakemelding om at driftsvariasjonen gjennom året ikke er stor, med noe økt produksjon før ferietider (sommer og jul). Dette påvirker imidlertid ikke utslippet i noe særlig grad, da de også drifter renseanlegget i helger ved helgearbeid (overtid). Produktmiks kan variere noe etter etterspørsel, men er stort sett jevn. Uker med høyt forbruk av poteter, der de produserer på alle 3 chipslinjer kan påvirke noe. Ut fra dette vurderer vi at årsmiddel for konsentrasjonsgrensen mg/l gir et representativt bilde av virksomhetens produksjon over året og at vi for øvrig ikke foretar endring av midlingstider.

pH – Maarud har fått ekstern bistand av Sweco Norge AS til å vurdere effekten av utslipp av prosess- og avløpsvann med lav pH fra bedriftens renseanlegg på vannmiljøet i Glomma, rapport datert 01.02.2024. Berørt vannforekomst er i Vann-nett definert som *Sterkt Modifisert*. De økologiske og kjemiske miljømålene vurderes til å kunne oppnås, men det økologiske potensialet er i dag klassifisert som *Dårlig* med høy presisjon. Dette skyldes vurdert tilstand for fisk og bunnfauna. Denne delen av Glomma-vassdraget har et middels artsrikt fiskesamfunn, men renner etter hvert gjennom Øyeren. Det er ikke registrert gyteområder for fisk i det aktuelle elvestrekket. Mesteparten av naturverdiene i Glomma forventes å være konsentrert i evjer og bekker knyttet til den, samt mot kantvegetasjonen og i umiddelbar nærhet til elvebredden. Ute i de store vannmassene og på bunnen under disse forventes produksjonen av byttedyr for fisk å være liten. Den største enkeltpåvirkningen på resipienten i dag er diffus avrenning fra jordbruk.

Bedriften antar at utslippspunktet i Glomma er ca. 50 meter ut og ca. 3 meter under normalvannstand. Ifølge rapporten vil utslippsvannet utgjøre mellom 0,010-0,040 promille av vannføringen i Glomma, avhengig av årstid, samt at det etter perfekt innblanding vil ha minimal påvirkning på pH i vassdraget, selv i et tenkt verste-fall-scenario. Det fremstår som uklart når perfekt innblanding oppnås, men det antas at dette skjer tidligst rett ved utslippspunktet og senest ved demningen ved Funnefoss, ca. 3,5 km nedstrøms. Langs dette elvestrekket foreligger det potensiale for at det kan oppstå laminærstrømninger som utsetter innblanding, og slik fører til at deler av elva vil kunne holde en lav

pH, som anses som skadelig for akvatisk liv. Mengden på utslippet fra virksomheten varierer gjennom året. På samme måte varierer vannføringen i Glomma også gjennom året. Virksomhetens bidrag med prosessavløpsvann med lav pH er høyest når vassdraget har den laveste vannføringen, vinterstid (desember-mars). Ved fullstendig innblanding viser beregningen at utslippet har minimal betydning for pH i Glomma. Imidlertid er dette en bred og roligflytende strekning fra Glomma, slik at laminære effekter nedstrøms utslippspunktet er nærliggende. Her vil konsentrasjonen av utslippsvann være høy inntil innblanding skjer nedover i vassdraget. Swecos vurdering er, at så lenge utslippsvannet blandes ut relativt raskt, forventes kun et lite areal å påvirkes. Dersom man får laminære strømninger hvor utslippsvannet forblir ublandet et stykke nedover elva, forventes kun lavproduktiv elvebunn å påvirkes, men fisk kan påvirkes dersom den svømmer gjennom det. Det kan imidlertid tenkes at pH-reduksjon i deler av elveløpet vil bidra til økt samlet belastning på allerede pressede fiskebestander, og dermed bidrar til å hindre oppnåelsen av miljømålene om god økologisk potensial. Sweco anbefaler oppsummert ingen spesielle tiltak mot lav pH i utslippsvannet.

Vi mener at utslippet fra virksomheten er surt, selv om resipienten er stor. Vurderingene fra Sweco beror på antagelser og måleresultater fra renseanlegget, uten at det er foretatt konkrete undersøkelser. Videre viser Sweco til at utslipp med lav pH kan bidra til økt samlet belastning på allerede pressede fiskebestander, og dermed bidra til hindring av miljømåloppnåelsen etter vannforskriften. Vi mener det ikke er urimelig å stille et konkret pH-krav og at dette er et vanlig krav å stille for slik type virksomhet. Ut fra dette setter vi et konkret pH-krav for utslippsvannet til resipient på mellom 6,0 – 8,0. Vi forutsetter at bedriften foretar de nødvendige tilpasninger for å sikre at utslippet er nøytralisert innenfor akseptabelt nivå før det slippes ut i resipient.

Videre stiller vi konkrete krav til utslippspunktet for prosessavløpet, for å sikre en best og raskest mulig innblanding og utjevning i vannmassene. I den sammenheng må bedriften gjøre rede for utslippspunktet sitt i Glomma (meter ut fra land og dybde under normalvannstand). Avstanden fra land skal regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand. I den sammenheng skal bedriften redegjøre for vannføringen ved utslippspunktet. Vi forutsetter at utslippspunktet ute i vannmassen ligger i den sentrale delen av vassdraget der vannføringen er størst og der vannmiljøet i minst mulig grad blir berørt. Som en del av utredningskravet skal virksomheten gjøre rede for hvor rask innblanding skjer og hvor mange meter ut i vannmassen dette finner sted. Dersom ny kunnskap og/eller samlet belastning tilsier det, kan vi kreve ytterligere tiltak/krav for virksomhetens prosess- og avløpsvann.

Vannmengde – Virksomheten får et målekrav for mengde avløp som slippes ut i resipient, noe bedriften allerede gjør på selvstendig grunnlag i dag. Vi anser det ikke som nødvendig å stille et konkret krav til totalt vannforbruk. Virksomheten har et direkteutslipp til en forholdsvis stor resipient og er ikke koblet på det kommunale avløpssystemet.

Temperatur – Virksomheten antar at temperaturen på vannutslippet er tilnærmet lik omgivelsene og dermed ikke medfører en nevneverdig påvirkning på resipient. Vi stiller et målekrav til temperatur for virksomhetens vannutslipp og maks temperatur, for slik å sikre kontroll over temperaturen. Dette med den bakgrunn at virksomheten slipper direkte ut til resipient.

Fett – Bedriften har opplyst om at det havner noe fett i det biologiske rensetrinnet, spesielt ved uhell i fabrikken eller ved dårlig effekt av fettfelle. Utslippet skal likevel ikke inneholde fett av betydning da dette vil brytes opp og felles i kjemisk rensetrinn. Det er i mai i år blitt tatt en døgnprøve som bekrefter dette, selv om dette kun viser et øyeblikksbilde. Vi setter per nå ingen utslippskrav til fett.

Parametere med målekrav skal rapporteres for på samme måte som for parametere med konkrete utslippsgrenser.

Kompostering
Maarud AS avd. Disenå ønsket å finne en god løsning på hvordan de kan resirkulere ulike strømmer av næringsavfall fra fabrikken. Behandling av virksomhetens avfallsfraksjoner kan medføre forurensning eller virke skjemmende, og krever tillatelse etter forurensningsregelverket. Med fagkyndig hjelp fra NIBIO har bedriften etablert et stort og moderne komposteringsanlegg for avfallsressursene sine, med en god og trygg komposteringsprosess. Virksomheten følger i dag driftsinstruksen som er utarbeidet av NIBIO. De har bl.a. satt kritiske styringsparametere, for å sikre tilfredsstillende hygienisering.

Kompost basert på industripotetavfall har særlig høy risiko for å spre alvorlige potetsykdommer dersom det ikke er hygiensiert tilfredsstillende. Maarud har validert sin komposteringsmetode i samarbeid med NIBIO og fått godkjent komposten som salgsprodukt fra Mattilsynet. I Norge omsettes kompost som handelsvare og reguleres av gjødselvareforskriften som håndheves av Mattilsynet.

Maarud holder til i skogen i Sør-Odal og er ikke tilknyttet det kommunale avløpsnettet. Derfor har de et eget renseanlegg på området for å rense prosessavløpsvannet før det slipp ut i Glomma. Fordelen med å ha et eget anlegg, er at slammet fra rensevannet ikke har vært i kontakt med avløp fra industri eller andre avfallsstrømmer, og at komposten som slammet omdannes til, er ren. Avfallsressurser som blir resirkulert på denne måten, er et godt eksempel på grønn, sirkulær økonomi der livsviktige næringsstoffer holdes i omløp.

Maarud utfører komposteringen på asfaltert flate, med avrenning til renseanlegget. Videre er hele komposteringsområdet avgrenset fra omgivelsene rundt, samt at de ulike sonene innenfor komposteringsområdet er avgrenset fra hverandre. Overvann/drenert vann på utsiden av komposteringsområdet går i en dike/grøft og ender i resipient. Eventuell avrenning går til renseanlegget, og vil slik omfattes av krav for overvåking og utslippskontroll der. Vi anser imidlertid komposteringsvirksomheten til å være relativt omfattende og som omfatter et forholdsvis stort område. På grunnlag av dette skal bedriften gjennomføre grunnundersøkelser (1-2 stk grunnvannsbrønner i tilknytning til virksomheten), som legges til grunn for en vurdering av virksomhetens påvirkning på grunnvannet. Det skal iverksette tiltak ved behov. Dersom resultatene skulle vise en påvirkning på grunnvannet av betydning eller at risikoen for påvirkning er stor, vil Statsforvalteren vurdere å sette strengere krav til grunnvannsovervåking og ev. krav til virksomheten.

Komposteringsområdet er ikke inngjerdet. Bedriften er ikke kjent med at det har vært utfordringer med vilt knyttet til komposteringsvirksomheten og har heller ikke mottatt noen klager på dette. Det ble vurdert at betongelementene samt låsbar veibom inn til området var tilstrekkelig. Det som ifølge bedriften er viktig for å unngå vilttrafikk, er hvordan råstoffet, og spesielt poteter lagres i blått område før kompostering. Ved innblanding med andre fraksjoner som jord og slam blir potetene mindre tilgjengelig for viltet. Statsforvalteren stiller ut fra gjeldende forhold ikke krav om inngjerding, med den forutsetning at det kan settes strengere krav dersom det skulle være nødvendig.

Mellomlagring av avfallsfraksjoner
Bedriften har fått på plass fast kjøper av jordproduktet slik at ferdig kompost blir omsatt så snart analyseresultater, registrering hos Mattilsynet og varedeklarasjonen på produktet er klart. Bedriften har lite erfaringsdata, anslagsvis 2-3 måneder. Imidlertid ønsker bedriften å ha noe å gå på i rammen for tillatelsen. Ifølge bedriften skal 2 år ikke være nødvendig.

Vi setter krav om at lagring av organisk avfall og ferdig kompostert masse ikke kan skje utover 3 år, jf. gjeldende regelverk for mellomlagring av avfallsmasser til gjenbruk (avfallsforskriften § 9-2). Lagring utover tre år vil betraktes som deponering.

Støy og lukt
Bedriften har ikke mottatt klager på støy og lukt. Bortsett fra Maarud Gaard som nærmeste nabo, er det et godt stykke til annen bebyggelse. Komposteringsvirksomheten medfører noe lukt. Det er mest støy fra blåseanleggene på renseanlegget, men dette er fra bedriften ikke ansett som et problem. Det er en del år siden det sist ble utført støymåling.

For bedrifter som støyer relativ lite, men hvor det likevel er nødvendig å regulere støy, stilles det i henhold til malen de strengeste kravene. Statsforvalteren følger malen på dette punktet. Dersom det er behov for å redusere støybidraget fra bedriften, kan vi stille krav om utredning av støyreduserende tiltak under punkt 14 i tillatelsen.

For lukt tilpasses reguleringen etter det som er vanlig for slik type næringsmiddelbedrifter uten særskilte utfordringer/klager.

Utslipp fra forbrenningsanlegg
Bedriften har utslipp til luft fra gassanlegg tilknyttet sin virksomhet. Vi har ingen motforestillinger til bedriftens vurderinger opp mot virkeområde i forurensningsforskriften kapittel 27 og i hvilken grad de ulike anleggene er omfattet. For resterende anlegg >1 MW gjelder regulering direkte gjennom forurensningsforskriften kap. 27 *Utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg*. Vi har derfor ikke tatt inn vilkår i tillatelsen for bedriftens fyranlegg, men viser til kapittel 27 i forurensningsforskriften for grenseverdier for utslipp og krav om målinger for fyringsanlegg med nominell tilført termisk effekt fra 1 til og med 50 MW. Bedriften har et selvstendig ansvar for å følge opp dette regelverket.

Virksomheten lagrer LPG-gass på 30 m^3-tank. Forurensningsforskriften kap. 18 (også kalt tankforskriften) gjelder for landbasert lagring av farlig avfall og farlige kjemikalier på tank med tilknyttede aktiviteter som ledd i virksomhet. Kapittelet gjelder for tanker for petroleumsprodukter > 10 m^3 og for tanker for andre farlige kjemikalier og farlig avfall > 2 m^3, samt rørledninger og annet utstyr tilknyttet lagringstankene. Kapittelet gjelder ikke nedgravde tanker.

Deponering av avfallsjord
Regelverket for disponering og bruk av potetjord som påfaller hos bedriften ved mottak, har endret seg og er blitt innskjerpet siden jorddeponiet ble etablert og regulert på 2000-tallet. De vurderinger som ble lagt til grunn den gang er ikke lenger i tråd med dagens regelverk. Frem til i dag forelå det to ulike tillatelser som regulerte jorddeponiet på Skøyenberget i ulik grad. Tillatelsen fra 1997 regulerte både deponering av potetjord og mellomlagring av kloakk-/produksjonsslam. Utover regulering av mengde per år og totalt var det ikke satt krav til virksomheten. Tillatelsen fra 2000 regulerte i større grad lagring/deponering av jordavfall.

Det foreligger en avtale mellom grunneier og Maarud for disponering av jorddeponi-området. Avtalen ble fornyet i 2023, men selve innholdet i avtalen er ikke oppdatert og fremstår som foreldet og lite i tråd med dagens regelverk. Leieavtalen åpner for flere brukere av området, selv om Maarud selv har opplyst om at de har vært eneste bruker av området.

Det er uvesentlig hva som foreligger av gamle tillatelser og ev. privatrettslige avtaler. Vi legger til grunn gjeldende lovverk i vurderingen rundt reguleringen av jorddeponiet i dag.

Det stilles i dag strenge krav til behandling og gjenbruk av potetjord. Bedriften har et sterkt behov for sikker deponering av denne jorda på grunn av smitterisiko av potetsykdommer, deriblant potetkreft og gul- og hvit potetcystenematode.

Et område for deponering av potetjord anses ikke som et deponi i klassisk forstand regulert etter deponiforskriften, jf. avfallsforskriften kap. 9. Det finnes eksempler på gjeldende tillatelser, der deponi for jordavfall er regulert etter deponiforskriften, som type inert deponi. Vår oppfatning i dag er at en slik regulering er for streng og omfattende. Vi anser dette jordavfallet mer som en type massehåndtering, der spesielt krav til støy, støv, avrenning og TOC-verdi er relevant. Videre er jord unntatt fra krav i deponiforskriften. Potetjord anses ikke som forurensete jordmasser, jf. forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1. Ved potetjord handler det ved håndteringen om smitterisikoen, som gjør deponering nødvendig dersom jorda ikke blir tilstrekkelig hygienisert. Det eksisterer få alternative anvendelser/metoder for å få bukt på smitterisikoen. Det prøves imidlertid ut metoder for behandling av jord med potensielle plantesykdommer (potetcystenematode), slik at det er nærliggende at det på sikt vil finnes alternative behandlingsmetoder for potetjord utover deponering. Mattilsynet er rett myndighet for vurdering av eventuell bruk av jorda.

Vi forutsetter i reguleringen av gjeldende område for jordavfall, at Maarud er eneste bruker av området. Dette har betydning for nødvendige krav som stilles for denne virksomheten når det gjelder mottakskontroll, prøvetaking og overvåking m.m. Vi forutsetter at Maarud foretar nødvendige avklaringer med grunneier på dette punktet og at leieavtalen oppdateres til faktiske forhold.

Det har vært en prosess med offentlige myndigheter, både på kommunalt og statlig nivå i forbindelse med etableringen av jorddeponiet, men selve reguleringen i tillatelse var holdt veldig kortfattet med få krav til drift, oppfølging og overvåking. Bedriften har selv vært åpen om at det foreligger manglende rutiner for driften av jorddeponiet, samt at det ikke er blitt utført noen form for overvåking av ev. påvirkning på naturmiljøet og omgivelsene rundt. På den annen side må det legges til grunn at det er snakk om en pågående virksomhet, som på etableringstidspunktet ble godkjent av myndighetene.

Jorddeponiet ligger et godt stykke unna nærmeste bebyggelse, godt skjermet i skogen. Dette vil redusere deponiets påvirkning på nærmiljøet, der spesielt støy, støv, lukt og eventuell spredning av frø og planteskadegjørere er relevante problemstillinger. Noe som også var grunnlaget for kommunens vurdering og godkjennelse den gang. Kommunen så heller ingen utfordringer for tilsig av forurensninger til grunnen. Deponiet ligger i et gammelt grustak som er utformet som et søkk i terrenget. Dette ble vurdert til å begrense avrenning ut av området, og at eventuell avrenning vil dreneres til grunn. Deponiet tar kun imot jord fra mottak av poteter ved virksomheten. Denne jorden vil for det meste være forholdsvis tørr.

Som grunnlag for den videre driften av jorddeponiet skal bedriften foreta en utredning av deponiområdets restkapasitet. Gjennom en oppfyllingsplan må bedriften dokumentere planlagt oppbygging, overdekking, avslutningsår og arealbruk etter at deponiet er avsluttet. Vi forutsetter i den sammenheng nødvendige avklaringer og eventuelle godkjenninger etter plan- og bygningsloven fra kommunen når det gjelder aktuell arealbruk.

Vi tillater kun deponering av avfallsjord i form av potetjord fra mottaket av poteter ved bedriften. Potetavfall skal i så stor grad som mulig skilles ut fra sand- og jordfraksjonen. Jordmassenes innhold av TOC skal ikke overstige 5 % og massene skal ha et tørrstoffinnhold på ca. 25 %. Bedriften må foreta analyse av jordmassene for å sikre overholdelse av krav for TOC før deponering.

Vi forutsetter at håndteringen av jordavfallet til deponering er avklart med Mattilsynet som rette myndighet for plantehelse, smitte og ev. risiko for spredning fra f.eks. transport fra fabrikken og over til deponiområdet. Vi viser her til uttalelsen fra Mattilsynet.

Vi forutsetter at bedriften har etablerte rutiner for å sikre at transport av jorden forårsaker minst mulig støving. Tildekning av traktoren vil her være et forebyggende tiltak. Vi forutsetter videre at bedriften etablerer nødvendige rutiner for drift, oppfølging og overvåking. Som ledd i dette skal bedriften bl.a. ha kontroll på ev. innsig og inntrenging av grunn- og overflatevann. Videre stiller vi krav om at bedriften har vurdert risiko for avrenning av sigevann fra deponiområdet, og om nødvendig etablerer nødvendige tiltak for å håndtere sigevann. Dette med bakgrunn i at bedriften ikke har tatt prøver av jorda på deponiområdet. Videre vil dette svare ut momentene fra høringspartene når det gjelder ev. påvirkning/forurensning av grunnvannet. Bedriften skal for sin virksomhet knyttet til jorddeponiet foreta en vurdering av ev. påvirkning på omgivelsene rundt, inkludert grunn og grunnvann, og dersom nødvendig iverksette tiltak.

Vi setter krav om at virksomheten inne på deponiområdet skal sikre tilstrekkelig tiltak for å redusere risiko og i mest mulig grad unngå spredning av jordpartikler fra deponiet gjennom vind. Mattilsynet har stilt krav om tildekning, ref. krav fra gammel tillatelse. Bedriften foretar etter behov sprøyting av ugrasfrø for å redusere risikoen for spredning av frø med ev. planteskadegjørere/smitte.

Resipientovervåking
Bedriften er ikke kjent med at det er gjort eller foregår resipientundersøkelser i området. Virksomheten har bl.a. direkte utslipp til resipient og disponerer en forholdsvis stor komposteringsflate.

Vi vurderer en overvåking av resipienten som aktuelt for å kartlegge og vurdere virksomhetens påvirkning på vannmiljøet. Dersom resultatene fra undersøkelsene viser at påvirkningen/risikoen for påvirkning er stor, kan vi pålegge bedriften tiltaksrettet overvåking i tråd med bestemmelsene i vannforskriften. Ved tiltaksrettet overvåking skal bedriften undersøke kvalitetselementer i vannforekomster som kan være direkte eller indirekte påvirket av virksomhetens utslipp. Undersøkelsen kan bl.a. omfatte aktuelle biologiske kvalitetselementer med støtteparametere og kjemiske kvalitetselementer, jf. vannforskriftens vedlegg V. Eksempler på aktuelle kvalitetselementer kan bl.a. være flora, fauna, oksygen- og næringsstofforhold og miljøgifter i vannforekomsten. En slik undersøkelse må omfatte virksomhetens utslipp, samt samlet tilstand og påvirkning i vannforekomsten.

Vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven og forholdet til vannforskriften
Det foreligger ingen registreringer av spesielle natur- eller kulturverdier ved jorddeponiet på Skøyenberget. I området til Maarud sitt virksomhetsområde foreligger det registreringer av fredete kulturminner, bl.a. knyttet til Maarud Gaard og i nærheten av utslippspunktet et lite stykke oppstrøms. Det foreligger en registrering av enghavre (NT) ved et jorde i tilknytning til Maarud Gaard, imidlertid er denne registreringen fra 1975. Videre en registrering av stær (NT) fra 2016, i nærområdet ved veien mellom fabrikkanlegget og Glomma (Gamle Sundvegen). Det foreligger en registrering av naturtypen evjer, bukter og viker med verdi viktig fra 2007, som strekker seg fra området ovenfor utslippspunktet og oppover i nordøstlig retning. Av beskrivelsen fremgår at området har en rik og frodig vegetasjonsutforming, og at slike områder er svært viktige for vannlevende dyr, fugler og insekter. Dette er en stor og velutviklet evje med variert våtmarksstruktur med kantsoner, starrenger og åpne vannhull. Godt potensial for krevende invertebrater. Ved parkeringsplassen til Maaruds fabrikk foreligger det en registrering av dam med verdi viktig fra 2007.

Maaruds virksomhet medfører bl.a. utslipp til vann gjennom prosess- og avløpsvann fra potetindustrivirksomheten og komposteringsanlegget. Videre vil deponering av potetjord på eget område bl.a. kunne medføre noe tilsig til grunn. Vi legger til grunn at Maarud har drevet virksomheten her over mange år, med noen endringer underveis, bl.a. etablering av område for storrankekompostering. En totalrevidering av utslippstillatelsen med inkludering av komposteringsvirksomheten innebærer etter vår vurdering ingen vesentlige endringer, som vil kunne påvirke omkringliggende dyre- og planteliv. Vi vurderer kunnskapsgrunnlaget (§ 8) som tilstrekkelig og at det ikke er behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet (§ 9). En tillatelse etter forurensningsloven innebærer tydelige vilkår for at virksomheten skal ivareta ytre miljø og vil eventuelt kunne innebære en reduksjon av samlet belastning (§ 10). Krav om å ta i bruk best tilgjengelig teknologi (BAT) er en direkte oppfølging av prinsippet om å ta i bruk miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Virksomheten bærer kostnader i forbindelse med rensing av utslipp og andre nødvendige tiltak som bl.a. utredning og overvåking av påvirkning på grunn- og overflatevann. Dersom resultatene fra denne overvåkingen skulle tilsi det, vil vi pålegge bedriften ytterligere tiltak. Dette ses i sammenheng med vannforskriftens målsetning om at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand og at disse skal beskyttes mot forringelse.

Statsforvalteren mener med dette at hensynet til prinsippene i vannforskriften og naturmangfoldloven er ivaretatt.

Bedriftens kommentarer til forhåndsvarsel om krav i tillatelse

Statsforvalteren oversendte forhåndsvarsel om krav i tillatelse etter forurensningsloven til Maarud i brev av 24.05.2024, med et utkast til utslippstillatelse som vedlegg. Bedriften har kommentert forhåndsvarselet i brev av 07.06.2024. Følgende momenter/endringer ber bedriften tas inn i tillatelsen:

- Punkt 3.1.1 *Utslipp fra punktkilder*: pH 6,0 – 8,0 gjelder fra d.d.
  Bedriften ber om at dette kravet skal gjelde fra 01.06.2025. Dette med bakgrunn i at det er et nytt krav for virksomheten, og at dere trenger beslutningstid for valg av beste løsning samt implementering av tiltak for justering av pH. Tiltaket vil kreve investeringer og noe ombygging av prosessen.
- Punkt 1.1. *Frister for etablering og oppføling av tiltak*. Bedriften ber om noe utsatt frist for enkelte frister, bl.a. for utvidelse av måleprogram og utslippskontroll, oversendelse av prøvetakingsprogram for jordavfall til deponering og resipientovervåking. Bakgrunn for utsettelse er ferieavvikling, bemanningssituasjon og avhengighet av eksterne ressurser. Dere skriver at jobben med å overholde nye krav vil bli iverksatt snarest, men at det er mye dokumentasjon, nye rutiner, oppdatering av internkontroll m.m. som skal utarbeides i den sammenheng.
- Punkt 1 *Tillatelsens rammer*: Bedriften ønsker en presisering på at rammen på 2 000 tonn for mais gjelder mais til tortillachipsproduksjon. Virksomheten benytter også mais til produksjon av popcorn, men ettersom dette er en «tørr» produksjonsprosess, får det ikke betydning for virksomhetens avløpsvann.
- Punkt 1 *Tillatelsens rammer*: Dere kommenterer videre at avløpsvann fra 2 mindre næringsmiddelbedrifter på eiendommen er under avvikling, og derfor innen kort tid ikke vil være relevant for utslippstillatelsen lenger. Dere opplyser om at det ikke vil etablere seg nye bedrifter da bygget som disse holder til i etter hvert skal rives.

Statsforvalteren har forståelse for at det å tilpasse driften til nye krav, etablering og tilpasning av rutiner m.m. krever noe tid og ressurser, samt til dels eksterne ressurser. Vi etterkommer på dette grunnlaget bedriftens kommentarer til forhåndsvarslet utkast til tillatelse. For pH-kravet blir det satt et målekrav for pH frem til pH-grense vil bli gjeldende senest fra og med juni 2025. Vi oppfordrer

imidlertid bedriften til å få på plass en løsning for pH-justering/nøytralisering så fort som mulig, og å jobbe kontinuerlig og målrettet for dette. Presiseringen angående rammen for mais blir lagt inn. Videre er presiseringen av avløpsvann fra de 2 mindre næringsmiddelbedriftene fjernet i tillatelsen med bakgrunn i deres kommentarer og det derfor ikke er relevant for utslippet.

Vedtak

Statsforvalteren gir Maarud AS avd Disenå tillatelse til forurensende virksomhet på visse vilkår. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og endret i medhold av § 18 tredje ledd. Det er satt vilkår i tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsettingen av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Tillatelsen er tilpasset i henhold til nyeste mal fra Miljødirektoratet. Den oppdaterte tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Endringene i tillatelsen gjelder fra dags dato.

Vi understreker at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Det kan foretas endringer i tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til Miljødirektoratet sine hjemmesider, www.miljodirektoratet.no

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Frister
Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Følgende er også tatt inn i tillatelsens punkt 1.1 Frister for etablering og oppfølging av tiltak:

Tiltak	Frist	Vilkår
Utvidelse av måleprogram og utslippskontroll til å omfatte alle måleparametere som det i ny revidert tillatelse er stilt krav om	15.11.2024	11.4
Årlig rapportering via Altinn	01. mars hvert år	11.5
Jorddeponiet: Utredning av tilgjengelig restkapasitet, utarbeide plan for oppfylling og etterbruk Rutiner og prosedyrer for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking i virksomhetens internkontroll. Oversendelse av prøvetakingsprogram for jordavfall til deponering Vurdering av ev. påvirkning på omgivelsene rundt, inkludert grunn og grunnvann	 15.11.2024 15.11.2024 15.11.2024 31.12.2024	 10.1, 14.3 10.5.2 10.3 14.3
Resipientovervåking: Oversende overvåkingsprogram ved neste års rapportering Utredning utslippspunkt i resipient, vannføring ved utslippspunktet, hvor rask innblanding i vannmassen finner sted og hvor mange meter fra utslippspunktet	31.12.2024 01.03.2025 15.11.2024	12.1, 14.2
Komposteringsvirksomheten: Prøvetaking og vurdering av virksomhetens påvirkning på grunnvann (1-2 stk grunnvannsprøver)	31.12.2024	3.6

Vedtak om gebyr
I samsvar med kapittel 39 i forurensningsforskriften kreves det gebyr for vårt arbeid med saksbehandling og kontroll. Medgått ressursbruk til møter, brev, telefoner, gjennomgang av søknad, gjennomføring av høring m.v. ligger til grunn for valg av gebyrsats. Statsforvalteren forhåndsvarslet gebyr på kr 74 800, som tilsvarer gebyrsats 5 etter gjeldende satser for året 2023, der hoveddelen av tillatelsesarbeidet ble gjort. Bedriften har ikke hatt merknader til forhåndsvarselet av gebyrsatsen.

Statsforvalteren vedtar med dette som utgangspunkt at det skal betales et gebyr for vår saksbehandling på kr. 74 800,-. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Miljødirektoratet ettersender faktura. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang
Vedtak om utslippstillatelse og gebyr kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal stilles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Maraike Susanne Glomb
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Maarud AS avd Disenå

Kopi til:

SØR-ODAL KOMMUNE	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Torstein Gjersøyen	Disenåvegen 755	2114	Disenå